

TOIMINTA- KERTOMUS 2021

SEINÄJOEN
KAUPUNGINKIRJASTO

KIRJASTO ON PERUSOIKEUS

Korona-pandemian jatkuminen leimasi kirjaston vuotta 2021. Aluehallintovirastot asettivat alkuvuonna tiukkoja kokoontumisrajoituksia. Kirjastot saivat olla avoinna asiakkaille, mutta tarjota rajattua palvelua vain lainaustoimintaa varten. Asiakkaille suositeltiin nopeaa asiointia, eikä oleskelu kirjastossa ollut mahdollista.

Kirjastoja ei enää suljettu kokonaan, vaan ne nähtiin entistä selvemmin kansalaisten perusoikeudeksi. Kirjastot osoittivat merkityksensä henkisen kriisinkestävyysden ylläpitäjinä. Keväällä rajoitukset helpottivat. Syksyllä yhteiskuntaa pyrittiin pitämään laajasti avoinna, kun rokotuskattavuus nousi.

Rajoitukset vaikuttivat kävijämääriin. Ne vähenivät edellisvuodesta 1,5 %. Sen sijaan verkkopalvelujen käyttö kasvoi 22 %. Asiakkaat hyödynsivät mahdollisuutta varata aineistoa verkkokirjastossa ja noutaa varaukset nopealla käynnillä.

Kokonaislainaus nousi uuteen ennätykseen. Lainaus lisääntyi edellisvuodesta 15 %. Kirjalainaus kasvoi vieläkin enemmän 17,7 %. Lainoja kertyi 23,7 asukasta kohti. Lukemisharrastus onkin selkeästi ollut nousussa.

Kirsti Länsikallio, kirjastotoimenjohtaja

KIRJASTON JA KOULUJEN YHTEISTYÖ

Onneksemme kaikki kouluyhteistyöhön liittyvät toiminnot saatiin järjestettyä lähes normaaliin tapaan. Esikoululaiset pääsivät tutustumaan kirjastoon videolinkin avulla ja jokainen sai kotiin viemisiksi kirjaston palveluista kertovan Eeli kirjastossa -kirjasen.

Kirjasto järjestää alueen 3.- ja 7.-luokkalaisille joka vuosi kirjailijavierailut. Vierailut siirtyivät loppusyksyyn ja kolmoset ehtivätkin jo nelosluokkalaisiksi. Hyvää kannatti kuitenkin odottaa ja pääsimme kuin pääsimmekin alakouluille Johanna Hulkon kanssa. Yläkoululaisten kirjailijavierailut toteutettiin etäyhteydellä. Kirjailija Jukka-Pekka Palviainen oli kiinnostava esiintyjä myös Teamsin välityksellä.

Vitos- ja kasiluokkalaiset saatiin vinkattua lähes tavalliseen tapaan. Kirjavinkkauksessa kirjan juonesta kerrotaan vain sen verran, että saadaan kuulijan mielenkiinto heräteltyä. Jokaisen omaksi tehtäväksi jää selvittää, miten kirjassa sitten loppujen lopuksi käykään.

Kirjastonkäyttöä ja tiedonhakua opiskeltiin nelosten ja seiskoien kanssa. Nelosluokkia pyöräili kirjastolle jopa ennätysmäärä, kun rajoituksia purettiin kesän kynnyksellä.

Outi Kytöniemi, palvelupäällikkö, Lasten ja nuorten palvelut

JOTAIN UUTTA, JOTAIN VANHAA, JOTAIN LAINATTUA

Korona-ajan vaihtuvat rajoitukset hidastivat tai estivät vuoden aikana useiden uusien palvelujen aloittamista, mutta olivat myös joidenkin pontimena.

Kirjaston tervehdys -tuokiot

Kirjasto aloitti vuoden alussa yhteistyön kotihoidon, seurakunnan ja kulttuuritoimen kanssa. Ikääntyville kotihoidon asiakkaille tehdään kulttuurisisältöjä VideoVisit-kuvapuhelinpalvelun kautta ja halutaan siten osaltaan vähentää ikääntyvien yksinäisyyttä. Kevään ajan kokoonnuttiin kerran viikossa, ja syksyllä kokoontumisia jatkettiin joka toinen viikko. Tuokioissa oli kaikkiaan 279 osallistujaa.

Kirjat & kutimet

Seinäjoen kansalaisopiston kanssa yhteistyössä aloitettiin kaksi harrastusta yhdistävä Kirjat & kutimet -kurssi. Koronatilanteen takia aloitus siirtyi vuoden alusta syksyyn, jolloin kokoonnuttiin neljä kertaa kansalaisopiston tiloissa. Mukana on aina kansalaisopiston opettaja ja kirjaston virkailija. Kokoontumisissa jutellaan eri teemojen pohjalta niihin liittyvistä käsityön ilmiöistä ja vinkataan ja luetaan tekstejä niitä käsittelevistä kirjoista samalla kun tehdään käsitöitä. Kurssi jatkuu myös vuoden 2022 alusta lähtien.

Hannele Puhtimäki, palvelupäällikkö, aikuisten palvelut

MUSIIKKI SOI KORONAVUONNAKIN

Kirjaston soittuhuone Pommari pidettiin alkuvuodesta kiinni koronarajoitusten vuoksi, mutta se saatiin avattua kesän korvalla soittajien ja laulajien iloksi. Musiikkitapahtumiakaan ei ollut mahdollista järjestää totuttuun tapaan. Seinäjoen kaupungin nuoret kesäsoittajat kävivät kuitenkin soittamassa eri puolilla kaupunkia ja piipahtivat pääkirjastossakin musisoimassa. Asiakkaat ja kirjaston henkilökunta ilahtuivat elävästä musiikista, jota monikaan ei ollut pitkään aikaan kuullut. Repertuaari oli laaja Satumaa-tangosta Stevie Wonderiin ja Abbaan, Totoa unohtamatta.

Marraskuussa kirjasto järjesti yhdessä Aalto Aesthetics -tapahtuman kanssa Lau Naun konsertin, joka houkutteli kirjastoon mukavasti yleisöä. Laura Naukkarinen on säveltäjä, muusikko ja äänitaiteilija, joka rakentaa äänimaisemaansa muun muassa modulaarisyntetisaattoreilla, kenttä-äänityksillä sekä omaa ääntään manipuloimalla. Tunnelma pääkirjaston lukuportaikossa oli taianomainen ja rauhoittava. Musiikin lisäksi esiintymisen taustalle projisoitiin videoteos, jonka olivat suunnitelleet ja toteuttaneet Niemistön koulun oppilaat yhdessä lastenkulttuurikeskus Louhimon kanssa.

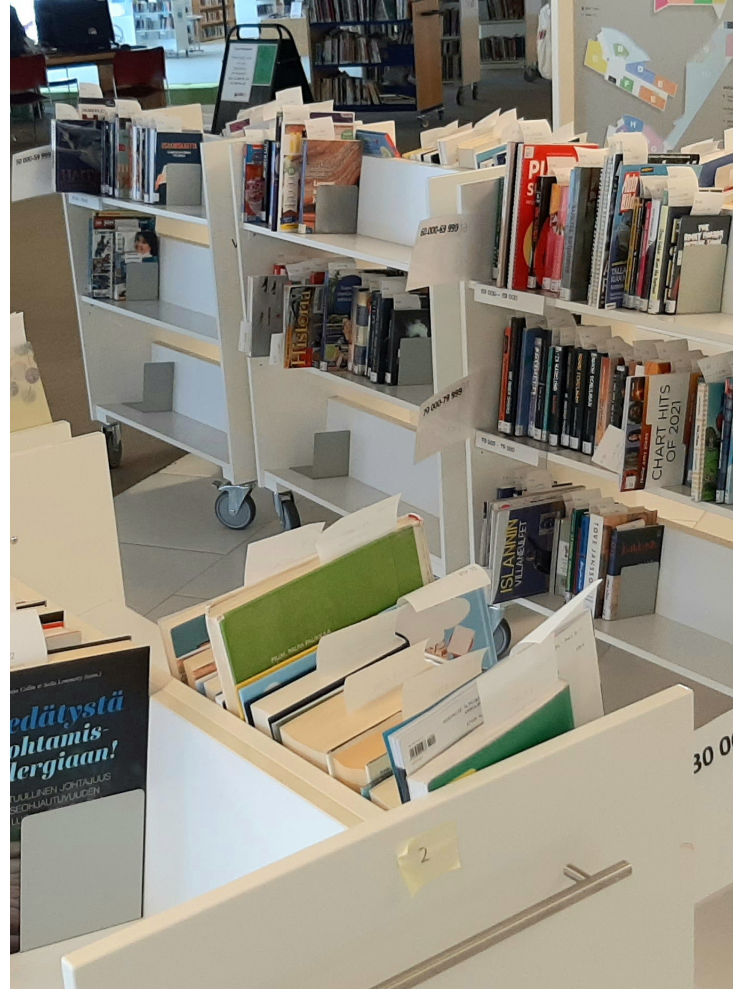
Pirjo Jaatinen, palvelupäällikkö, musiikkipalvelut

KAUKOLAINOJA JA KÄRRYKAUPALLA VARAUKSIA

Pääkirjaston asiakaspalveluissa hoidetaan sekä pääkirjaston että lähikirjastojen asiakkaiden kaukolainapyynnöt. Kaukolainaksi tilataan aineistoa, jota ei Seinäjoen tai muiden Eepos-kirjastojen kokoelmista löydy – usein esimerkiksi korkeakouluopiskelijoiden tarvitsemia kurssikirjoja. Tilauksia tehdään eri korkeakoulujen kirjastoista sekä Varastokirjastosta. Lisääntynyt etäopiskelu onkin näkynyt myös kaukopalvelussa; vuonna 2021 asiakkaille tilattujen kaukolainojen määrässä nähtiin peräti 100 prosentin kasvu, kun tilausten määrä kasvoi 200:sta yli 400 kaukolainaan.

Apilan aulan varauskärryjen ympärillä on myös riittänyt kuhinaa. Vuonna 2021 varausten saapumisilmoituksia lähetettiin pääkirjaston asiakkaille noin 85 000 kappaletta. Nopealla laskutoimituksella selviää, että varauksia on kiikutettu noutoa odottamaan keskimäärin yli 200 kappaletta vuoden jokaisena päivänä. Asiakkaat ovat hyödyntäneet aktiivisesti verkkokirjaston kautta varaamista, joka on mahdollistanut nopean asioinnin kirjastossa.

Elina Kortesmäki, palvelupäällikkö,
asiakaspalvelut

VILKASTA LAINAUSTA KIRJASTOAUTOISSA

Kirjastoautoissa lainaus jatkui vilkkaana koko vuoden, vaikka kiristyneen koronatilanteen vuoksi jouduimmekin rajoittamaan kävijämääriä autoissa. Koulut ja päiväkodit tilasivat ahkerasti kirjapaketteja erilaisista aiheista ja näitä sitten auton ja lastenosaston henkilökunta keräsi ja kirjastoauto toimitti perille.

Kirjastoauto Ilo kävi joulukuussa parina lauantaina palvelemassa nurmolaisia Nurmon kirjaston pihassa, koska varsinainen kirjasto oli kiinni muuton takia.

Syksyllä saimme myös ilouutisen: vuonna 2022 on 16-vuotiaan kirjastoauto Ykän uusimisen vuoro.

Terhi Kujanen, kirjastovirkailija, kirjastoautopalvelut

MUUTTOVALMISTELUJA

Nurmon kirjaston vuotta väritti tuleva muutto uusiin, remontoituihin tiloihin Nurmon vanhalle kunnantalolle. Suuri osa vuotta kuluikin poistojen merkeissä. Poistimme huonokuntoista aineistoa, mutta myös esimerkiksi kaksois- tai kolmoiskappaleita kirjoista. Aloitimme suuren poistomyynnin syyskuussa ja asiakkaat ostivat kirjoja ja muuta aineistoa innokkaasti. Marraskuun alussa palkitsimme vuoden lukijana Kaisla Suhosen ja samalla julkistimme uuden kirjaston nimen: Valokki. Tilaisuudessa esittelimme uutta kirjastoa sekä tulevia uusia tiloja ja toimintoja.

Kirjaston viimeinen aukiolopäivä vanhoissa tiloissa oli 27.11.2021. Joulukuun alussa pääsimme pakkaamaan aineistoa muuttolaatikoihin, joka sujui tehokkaasti ahkeran henkilökunnan voimin. Muuttolaatikoita kertyi yhteensä 1200 kappaletta. Kesäkuussa kirjaston Nurkkakammari toimi ensimmäistä kertaa kuntavaalien äänestyspaikkana.

Seinäjoen Kesäsoittajat vierailivat kirjastossa heinäkuussa ja heillä oli mukavasti yleisöä. Lokakuussa järjestimme paneelikeskusteluillan ”Maaseudun tulevaisuus kaupungin lähiönä”, johon osallistui kaupunginjohtaja sekä Nurmon alueen kaupunginvaltuutettuja. Tilaisuudelle oli kysyntää, koska keskustelu kävi vilkkaana panelistien ja yleisön välillä. Myös muissa lähikirjastoissa toteutetut keskustelut olivat osa Lähikset lähemmäs -hanketta.

Uusina palveluina Nurmon kirjastossa vuonna 2021 aloitettiin yhteisövinkeäminen ikäihmisille sekä tarinatuokiot Teponkartanon palvelukeskuksessa.

Noora Vuorenmaa, vastaava kirjastonhoitaja, Nurmon kirjasto

TAPAHTUMIA JA UUSIA TOIMINTAMUOTOJA

Kevään 2021 kohokohtina Peräseinäjoella oli kaksi hyvin erilaista tapahtumaa. Huhtikuussa järjestettiin kaikissa lähikirjastoissa Retro game day yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan kulttuuriyhteisö ranka ry:n ja Seinäjoki Gaming – SEiGA ry:n kanssa. Peliasiantuntijat esittelivät yhdistystensä toimintaa ja erilaisia retropelejä, joita sai testata. Toukokuussa oli puolestaan viikinkiviikko, jossa oli esillä koruja, kypäriä, miekkoja ja vaatetusta. Tapahtumassa sai yrittää ratkoa myös riimukirjoitusta.

Syksyllä aloitettiin uusi toimintamuoto, iltasatukirjahyllytoiminta, yhteistyössä Peräseinäjoen keskustan alueen päiväkotien ja esikoulujen kanssa. Iltasatukirjahyllyihin toimitetaan kirjastosta kuukausittain lainaksi noin 30 kirjan kirjallisuuskokoelma, josta vanhemmat ja lapset voivat valita yhden iltasatukirjan kerrallaan mukaan luettavaksi kotiin lähtiessään. Kirjakärryt ja ensimmäiset kirjakassit vietiin päiväkoteihin ja eskareihin syyskuussa. Ryhmille kerrottiin iltasatukirjatoiminnasta ja ensimmäisten kirjakassien kirjoja esiteltiin lapsille ja kasvattajille. Omatoimiaika tuli käyttöön myös Peräseinäjoen kirjastossa lokakuusta lähtien. Kirjastoomme pääsee nyt vuoden jokaisena päivänä klo 7–21. Omatoimiaikaa on kiiteltä loistavana lisäpalveluna.

Kaija Lepistö, kirjastovirkailija, Peräseinäjoen kirjasto

TAPAHTUMIA JA APILA-LEIRI

Kesän kohokohta oli Ylistarossa ensimmäistä kertaa järjestetty Apila-leiri. Se oli suunnattu toisluokkalaisille, jotka tarvitsevat tukea lukutaidon kanssa. Leiripäivät koostuivat lukemista tukevista harjoitteista sekä vaihtuvasta ohjeisohjelmasta. Leiriläiset kävivät mm. elokuvissa ja tutustumassa museoon sekä tekivät käsitöitä ja musiikkia. Palaute leiristä on ollut todella positiivista sekä lapsilta että vanhemmilta.

Myös Ylistarossa järjestettiin nuorille suunnattu Retro Game Day. Tyttöjen iltakin sai suuren suosion. Ylistaron alueen kaupunginvaltuutetut ja asukkaat tapasivat paneelikeskusteluillassa lokakuussa. Vuoden aikana kokeiltiin myös etäesityksiä. Keväällä Soiva Sammakko ja vaarallinen verkko esitettiin kokonaan etänä kirjastossa, päivähoidossa ja kodeissa oleville yleisöille. Joulun aikaan Mielelön mystinen metsäseikkailu striimattiin kirjaston tiloista päivähoidolle.

Kirjaston perustoiminnan ja vakiintuneiden ryhmien lisäksi läpi vuoden kokoontui kirjaston uusin tulokas novellikoukku. Novellikoukun kävijöiksi vakiintui vuoden aikana mukava ja innostunut porukka käsitöiden ja tarinoiden ystäviä.

lähipalvelujohtaja Mia Penttala-Salli

UUSI KYRKKÄRIN KIRJASTO

Törnävän kirjasto ehti heinäkuussa täyttää 51 vuotta. Kirjasto palveli vuosikymmenet Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja Seinäjoen kaupungin ylläpitämänä sairaalakirjastona potilaita, henkilökuntaa ja muita asiakkaita. Törnävän psykiatrisen sairaalan alueella eri paikoissa sijainneen kirjaston tarina tuon nimisenä loppui siihen, kun kaikki Törnävän alueen psykiatriset toiminnot siirtyivät lokakuussa uuteen M-taloon. Kirjasto onneksi säilyi, vaikka vuosien varrella se on useaan otteeseen ollut lopetusuhan alla. Muuton yhteydessä sen nimi kuitenkin vaihtui Kyrkkärin kirjastoksi. Törnävän kirjaston viimeinen aukiolopäivä oli 11.10.2021.

Kyrkkärin kirjasto sai upeat, modernit ja toimivat tilat Mahdollisuuksien talosta. Kirjasto avattiin 25.10.2021. M-talolla oli marraskuussa avoimet ovet, jolloin taloon ja kirjastoon kävi tutustumassa tuhansia ihmisiä. Omatoimilaitteisto saatiin toimimaan marraskuun kolmannella viikolla ja omatoimisopimuksia tehtiin vuoden loppuun mennessä reilusti yli sata. Kyrkkärin kirjastosta tuli samalla Seinäjoen kantakaupungin ensimmäinen omatoimikirjasto.

Varsinkin M-talon väki ja lähialueiden asukkaat ovat ottaneet Kyrkkärin kirjaston vastaan erittäin positiivisesti. Kirjasto on herättänyt runsaasti kiinnostusta ja omatoimiaikaa on kiiteltu. Kävijämäärät ovat kasvaneet tuntuvasti. Hienoa on, että myös entiset asiakkaat ja tutut päiväkotiryhmät ovat löytäneet uuteen paikkaan.

Sini Mäkinen, vastaava kirjastonhoitaja, Kyrkkärin kirjasto

KIRJASTON VUOSI 2021

Laina

1 522 000 lainaa,
joka on 15 % enemmän
kuin vuonna 2020

Kirjastokäynnit

344 700 kirjastokäyntiä,
joka on 1,5 %
vähemmän kuin
vuonna 2020

Tapahtumat ja koulutukset

440 käyttäjä-
koulutusta
5 450 osallistujaa

+ 20,5 %

640 tapahtumaa
5 590 osallistujaa

- 21 %

Hankinnat ja poistot

23 990 hankittua teosta
39 310 poistettua teosta

Asiakastyytyväisyys oli 4,6 / 5

Jokainen seinäjokinen lainasi keskimäärin 24 teosta ja
kävi kirjastossa 5 kertaa. 33 % seinäjokisista on lainaajia.

E-AINEISTOT EEPOS-KIRJASTOISSA

E-kirjoja luettiin ja kuunneltiin
40 600 kertaa.

E-lehtiä luettiin
83 000 kertaa.

Videoiden
suoratoistopalveluja
katsottiin 5 100 kertaa.

E-musiikkia kuunneltiin
6 000 kertaa.

